ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (όγδοο τμήμα)

της 1ης Αυγούστου 2025*

«Προδικαστική παραπομπή – Σήματα – Οδηγία (ΕΕ) 2015/2436 – Άρθρο 10 – Αποκλειστικά δικαιώματα του δικαιούχου καταχωρισμένου σήματος να αντιταχθεί στη χρήση από τρίτον σημείου ταυτόσημου ή παρόμοιου με το σήμα αυτό – Αγωγή λόγω προσβολής σήματος – Περιορισμοί των αποκλειστικών δικαιωμάτων του δικαιούχου του εν λόγω σήματος – Άρθρο 9 και άρθρο 18, παράγραφος 1 – Απώλεια δικαιώματος λόγω ανοχής – Εξαντλητικός χαρακτήρας των προϋποθέσεων υπό τις οποίες μπορεί να επέλθει η απώλεια του εν λόγω δικαιώματος – Δεν εφαρμόζεται γενική αρχή του εθνικού δικαίου προβλέπουσα την απώλεια του δικαιώματος απαγορεύσεως της χρήσεως ενός σημείου σε περιπτώσεις διαφορετικές από τις προβλεπόμενες στα ανωτέρω άρθρα»

Στην υπόθεση C-452/24,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Korkein oikeus (Ανώτατο Δικαστήριο, Φινλανδία) με απόφαση της 26ης Ιουνίου 2024, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 26 Ιουνίου 2024, στο πλαίσιο της δίκης

Lunapark Scandinavia Oy Ltd

κατά

Hardeco Finland Oy,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (όγδοο τμήμα),

συγκείμενο από τους S. Rodin, πρόεδρο τμήματος, N. Piçarra και O. Spineanu-Matei (εισηγήτρια), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: D. Spielmann

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– η Lunapark Scandinavia Oy Ltd, εκπροσωπούμενη από τον J. Hatanmaa, asianajaja,

– η Φινλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την M. Pere,

* Γλώσσα διαδικασίας: η φινλανδική.

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τις P. Němečková, J. Samnadda και T. Sevón,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 10 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2436 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2015, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων (ΕΕ 2015, L 336, σ. 1).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Lunapark Scandinavia Oy Ltd (στο εξής: Lunapark) και της Hardeco Finland Oy (στο εξής: Hardeco) σχετικά με την εκ μέρους της τελευταίας αυτής εταιρίας εμπορία προϊόντων ζαχαροπλαστικής τα οποία φέρεται να προσβάλλουν το σήμα του οποίου δικαιούχος είναι η Lunapark.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

3 Η αιτιολογική σκέψη 10 της οδηγίας 2015/2436 έχει ως εξής:

«Είναι ουσιώδους σημασίας η διασφάλιση της παροχής αυτής της προστασίας στα καταχωρισμένα σήματα στα έννομα συστήματα όλων των κρατών μελών. […]»

4 Το άρθρο 9 της οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Απώλεια, λόγω ανοχής, του δικαιώματος υποβολής αίτησης για την κήρυξη ακυρότητας», έχει ως εξής:

«1. Όταν, σε ένα κράτος μέλος, ο δικαιούχος προγενέστερου σήματος, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 2 ή στο άρθρο 5 παράγραφος 3 στοιχείο α), έχει ανεχθεί εν γνώσει του, επί πέντε συνεχή έτη, τη χρήση μεταγενέστερου σήματος καταχωρισμένου στο εν λόγω κράτος μέλος, δεν δικαιούται πλέον, βάσει του προγενέστερου σήματος, να ζητήσει την ακύρωση του μεταγενέστερου σήματος για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τις οποίες χρησιμοποιήθηκε το μεταγενέστερο σήμα, εκτός αν η κατάθεση του μεταγενέστερου σήματος ήταν κακόπιστη.

2. Κάθε κράτος μέλος μπορεί να προβλέπει ότι η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου εφαρμόζεται στον δικαιούχο οποιουδήποτε άλλου προγενέστερου δικαιώματος, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 4 στοιχείο α) ή β).

3. Στις περιπτώσεις των παραγράφων 1 και 2, ο δικαιούχος μεταγενέστερου καταχωρισμένου σήματος δεν δικαιούται να αντιταχθεί στη χρήση του προγενέστερου δικαιώματος, ακόμα και αν το δικαίωμα εκείνο δεν μπορεί πλέον να προβληθεί κατά του μεταγενέστερου σήματος.»

5 Το άρθρο 10 της οδηγίας, με τίτλο «Δικαιώματα που παρέχει το σήμα», ορίζει τα εξής:

«1. Η καταχώριση του σήματος παρέχει στον δικαιούχο αποκλειστικά δικαιώματα επ' αυτού.

2. Με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων των δικαιούχων που έχουν αποκτηθεί πριν από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης ή την ημερομηνία προτεραιότητας του καταχωρισμένου σήματος, ο δικαιούχος του εν λόγω καταχωρισμένου σήματος δικαιούται να απαγορεύει σε κάθε τρίτο να χρησιμοποιεί στις συναλλαγές, χωρίς τη συγκατάθεσή του, σημείο για προϊόντα ή υπηρεσίες, όταν:

α) το σημείο είναι ταυτόσημο με το σήμα και χρησιμοποιείται για προϊόντα ή υπηρεσίες ταυτόσημα με εκείνα για τα οποία έχει καταχωρισθεί το σήμα·

β) το σημείο είναι ταυτόσημο ή παρόμοιο με το σήμα και χρησιμοποιείται για προϊόντα ή υπηρεσίες που είναι ταυτόσημα ή παρόμοια με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τα οποία έχει καταχωρισθεί το σήμα, εάν υπάρχει κίνδυνος σύγχυσης του κοινού· ο κίνδυνος σύγχυσης συμπεριλαμβάνει τον κίνδυνο συσχέτισης του σημείου με το σήμα·

γ) το σημείο είναι ταυτόσημο ή παρόμοιο με το σήμα, ανεξαρτήτως του αν χρησιμοποιείται για προϊόντα ή υπηρεσίες ταυτόσημα, παρόμοια ή μη παρόμοια με εκείνα για τα οποία έχει καταχωριστεί το σήμα, εάν αυτό χαίρει φήμης εντός του κράτους μέλους και η χρησιμοποίηση του σημείου, χωρίς νόμιμη αιτία, θα προσπόριζε αθέμιτο όφελος από τον διακριτικό χαρακτήρα ή τη φήμη του σήματος ή θα ήταν βλαπτική για τον εν λόγω διακριτικό χαρακτήρα ή τη φήμη.

[…]»

6 Το άρθρο 18 της ίδιας οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Δικαίωμα παρέμβασης του δικαιούχου μεταγενέστερου καταχωρισμένου σήματος ως μέσο άμυνας σε διαδικασία προσβολής σήματος», προβλέπει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Στο πλαίσιο διαδικασίας προσβολής, ο δικαιούχος σήματος δεν δικαιούται να απαγορεύσει τη χρήση μεταγενέστερου καταχωρισμένου σήματος, εφόσον το μεταγενέστερο καταχωρισμένο σήμα δεν θα εκηρύσσετο άκυρο δυνάμει του άρθρου 8, του άρθρου 9 παράγραφοι 1 ή 2 ή του άρθρου 46 παράγραφος 3.»

Το φινλανδικό δίκαιο

7 Η οδηγία 2015/2436 μεταφέρθηκε στη φινλανδική έννομη τάξη με τον tavaramerkkilaki (544/2019) [νόμο περί σημάτων (544/2019)], της 26 Απριλίου 2019, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαΐου 2019.

8 Κατά το άρθρο 5 του νόμου περί σημάτων, απαγορεύεται χωρίς τη συναίνεση του δικαιούχου του σήματος η χρήση στις συναλλαγές για προϊόντα ή υπηρεσίες, αφενός, σημείου ταυτόσημου με καταχωρισμένο ή αποκτηθέν διά της χρήσεως σήμα για ταυτόσημα προϊόντα ή υπηρεσίες και, αφετέρου, σημείου ικανού να προκαλέσει σύγχυση στο κοινό, διότι είναι ταυτόσημο ή παρόμοιο με σήμα αποκτηθέν διά καταχωρίσεως ή διά χρήσεως για ταυτόσημα ή παρόμοια προϊόντα ή υπηρεσίες.

9 Δυνάμει του άρθρου 6, παράγραφος 1, του νόμου περί σημάτων, ο δικαιούχος σήματος έχει το δικαίωμα να απαγορεύσει τη χρήση σημείου, κατά την έννοια του άρθρου 5 του νόμου αυτού, ιδίως όταν το σημείο αυτό χρησιμοποιείται για προϊόντα ή υπηρεσίες, τιθέμενο στη συσκευασία προϊόντων ή όταν υπάρχει προσφορά, διάθεση στην αγορά ή εισαγωγή προϊόντων υπό το εν λόγω σημείο.

10 Κατά το άρθρο 15 του εν λόγω νόμου, σχετικά με τις συνέπειες της αδράνειας του δικαιούχου του σήματος, το αποκλειστικό δικαίωμα που παρέχει το σήμα διατηρείται, παράλληλα με το προγενέστερο σήμα, αν η καταχώριση του μεταγενέστερου σήματος ζητήθηκε καλοπίστως ή αν το αποκτηθέν με τη χρήση μεταγενέστερο σήμα χρησιμοποιήθηκε καλοπίστως και αν ο δικαιούχος του προγενέστερου σήματος δεν έλαβε μέτρα για να εμποδίσει τη χρήση του μεταγενέστερου σήματος εντός πέντε ετών από τη στιγμή που έλαβε γνώση της χρήσεως αυτής.

11 Το άρθρο 62 του ίδιου νόμου προβλέπει ότι, όταν ένα πρόσωπο προσβάλλει αποκλειστικό δικαίωμα επί σήματος, το δικαστήριο μπορεί, επ' απειλή χρηματικής ποινής, να του απαγορεύσει να συνεχίσει ή να επαναλάβει την πράξη που προκάλεσε την προσβολή.

12 Σύμφωνα με το άρθρο 63, παράγραφος 1, σημείο 1, του νόμου περί σημάτων, το δικαστήριο δεν μπορεί να απαγορεύσει τη χρήση μεταγενέστερου σήματος, εάν ο δικαιούχος του προγενέστερου σήματος αδράνησε κατά την έννοια του άρθρου 15 του ως άνω νόμου.

13 Το άρθρο 70 του νόμου περί σημάτων καθορίζει την προθεσμία παραγραφής της αξιώσεως αποζημιώσεως λόγω προσβολής του δικαιώματος επί του σήματος και προβλέπει στην παράγραφο 1 ότι αποζημίωση μπορεί να ζητηθεί μόνο για το χρονικό διάστημα των πέντε ετών που προηγούνται της ασκήσεως της σχετικής αγωγής.

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

14 Η Lunapark είναι δικαιούχος του σήματος DRACULA, το οποίο κατατέθηκε στις 29 Αυγούστου 2003 και καταχωρίσθηκε στις 14 Αυγούστου 2009 με αριθμό 246144 για προϊόντα ζαχαροπλαστικής. Εισάγει και διαθέτει στη φινλανδική αγορά τέτοια προϊόντα στις συσκευασίες των οποίων εμφαίνεται το λεκτικό σήμα DRACULA και εικονιστικά σημεία που αναπαριστούσαν τον χαρακτήρα του Δράκουλα.

15 Πριν από την καταχώριση του σήματος αυτού από τη Lunapark, η Karkkimies Oy – Candyman Ltd (στο εξής: Karkkimies) εισήγε και διέθετε στην αγορά αυτή προϊόντα ζαχαροπλαστικής φέροντα το σημείο Dracula. Η Karkkimies δεν διέθετε, επί των σημείων τα οποία χρησιμοποιούσε, κανένα αποκλειστικό δικαίωμα κτηθέν διά καταχωρίσεως ή διά χρήσεως και ουδεμία συμφωνία υφίστατο σχετικά με το δικαίωμα χρήσεως του σήματος DRACULA μεταξύ αυτής και της Lunapark.

16 Στις 31 Οκτωβρίου 2019 η Hardeco απέκτησε την Karkkimies, της οποίας συνέχισε τη δραστηριότητα. Ως εκ τούτου, από τον Νοέμβριο του 2019, η Hardeco άρχισε να εισάγει και να διαθέτει στην εν λόγω αγορά προϊόντα ζαχαροπλαστικής στις συσκευασίες των οποίων υπήρχε η λέξη «Dracula», καθώς και εικονιστικά σημεία που αναπαριστούσαν τον αντίστοιχο χαρακτήρα.

17 Με αγωγή που άσκησε στις 6 Οκτωβρίου 2020 ενώπιον του markkinaoikeus (δικαστηρίου εμπορικών διαφορών, Φινλανδία), η Lunapark ζήτησε να διαπιστωθεί ότι η συμπεριφορά της Hardeco προσέβαλε το αποκλειστικό της δικαίωμα επί του σήματος DRACULA και να απαγορευθεί η προσβολή αυτή και να αποζημιωθεί για την εντεύθεν ζημία.

18 Η Hardeco ζήτησε την απόρριψη της αγωγής για τον λόγο, μεταξύ άλλων, ότι η Lunapark είχε απολέσει το δικαίωμά της να ασκήσει αγωγή λόγω προσβολής του σήματος DRACULA, συνεπεία της αδράνειάς της. Η Hardeco υποστήριξε ότι απλώς συνέχιζε μια μακροχρόνια πρακτική της Karkkimies, στην οποία η Lunapark ουδέποτε είχε αντιταχθεί.

19 Με απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2022, το markkinaoikeus (δικαστήριο εμπορικών διαφορών) διαπίστωσε ότι το σημείο και το σήμα που έρχονταν σε σύγκρουση ήσαν ταυτόσημα και χρησιμοποιούντο για τα ίδια προϊόντα και ότι λόγω της χρήσεως του σημείου αυτού από τη Hardeco υπήρχε κίνδυνος να προκληθεί στο ενδιαφερόμενο κοινό σύγχυση με το σήμα DRACULA. Το δικαστήριο αυτό έκρινε ότι η επί μακρόν παράλληλη χρήση των ίδιων σημείων από τη Lunapark και την Karkkimies δεν είχε εξαλείψει τον κίνδυνο αυτό, διότι η εν λόγω χρήση δεν είχε οδηγήσει το εν λόγω κοινό να διακρίνει τα εισαγόμενα από τη μία από τις εταιρίες αυτές είδη ζαχαροπλαστικής από αυτά τα οποία εισήγε η άλλη.

20 Εντούτοις, το εν λόγω δικαστήριο απέρριψε τις αξιώσεις της Lunapark. Κατά την εκτίμησή του, οι διατάξεις του νόμου περί σημάτων σχετικά με τις συνέπειες της αδράνειας του δικαιούχου σήματος δεν είχαν εφαρμογή εν προκειμένω, διότι η Hardeco δεν διέθετε αποκλειστικό δικαίωμα επί των σημείων που χρησιμοποιούσε. Ωστόσο, δυνάμει αρχής η οποία ισχύει σε μεγάλο βαθμό στο φινλανδικό ιδιωτικό δίκαιο, ο ενάγων πρέπει να ασκήσει την αγωγή του ή να προβάλει το δικαίωμά του εντός εύλογης προθεσμίας αφότου έλαβε ή όφειλε να έχει λάβει γνώση των πραγματικών περιστατικών στα οποία στηρίζεται η αξίωσή του. Εν προκειμένω, η αδράνεια της Lunapark υπήρξε τόσο μακρά ώστε να συνεπάγεται την απώλεια του δικαιώματός της να ασκήσει αγωγή λόγω προσβολής κατά της Hardeco, προβάλλοντας τα δικαιώματα που παρέχει το σήμα DRACULA. Το γεγονός ότι το επίμαχο σημείο χρησιμοποιείται πλέον από τη Hardeco αντί της Karkkimies στερείται σημασίας, δεδομένου ότι η δραστηριότητα της Hardeco αφορούσε τα ίδια προϊόντα ζαχαροπλαστικής με εκείνα που διέθετε στην αγορά η Karkkimies, ως προς τα οποία η Lunapark παρέμεινε αδρανής.

21 Η Lunapark άσκησε αναίρεση κατά της αποφάσεως του markkinaoikeus (δικαστηρίου εμπορικών διαφορών) ενώπιον του Korkein oikeus (Ανωτάτου Δικαστηρίου), ήτοι του αιτούντος δικαστηρίου.

22 Προς στήριξη της αιτήσεώς της αναιρέσεως, η Lunapark υποστηρίζει ότι η γενική αρχή του ιδιωτικού δικαίου, την οποία επικαλείται το markkinaoikeus (δικαστήριο εμπορικών διαφορών), δεν μπορεί να εφαρμοσθεί εν προκειμένω, διότι τούτο θα ισοδυναμούσε με περιορισμό του αποκλειστικού δικαιώματος που παρέχει το σήμα στον δικαιούχο του, κατά παράβαση της οδηγίας 2015/2436. Προσέτι, η Lunapark υποστηρίζει ότι, εν πάση περιπτώσει, ενήργησε εντός εύλογης προθεσμίας στρεφόμενη κατά της συμπεριφοράς της Hardeco, η δε αδράνειά της έναντι της Karkkimies δεν μπορούσε, σε καμία περίπτωση, να ωφελήσει τη Hardeco. Αντιθέτως, η Hardeco υποστηρίζει ότι καμία διάταξη της οδηγίας αυτής δεν εμποδίζει την εφαρμογή της εν λόγω γενικής αρχής του ιδιωτικού δικαίου εν προκειμένω ούτε την επέλευση των προβλεπόμενων συνεπειών λόγω της αδράνειας του δικαιούχου σήματος επί του δικαιώματός του να απαγορεύσει τη χρήση του σήματος αυτού.

23 Κατά το αιτούν δικαστήριο, το ζήτημα αν το άρθρο 10, παράγραφοι 2 και 3, της οδηγίας 2015/2436 αποκλείει την εφαρμογή τοιαύτης αρχής δεν έχει εισέτι εξετασθεί στη νομολογία του Δικαστηρίου.

24 Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν ο δικαιούχος σήματος μπορεί, λόγω της αδράνειάς του, να απολέσει το δικαίωμά του να απαγορεύσει σε τρίτον τη χρήση ενός σημείου κατά τρόπο που να θίγει ή ενδέχεται να θίξει κάποια από τις λειτουργίες του σήματος αυτού σε περίπτωση διαφορετική από εκείνη της απώλειας δικαιώματος λόγω ανοχής που προβλέπει η οδηγία 2015/2436.

25 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Korkein oikeus (Ανώτατο Δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Αντίκειται στο άρθρο 10 της οδηγίας [2015/2436] περί σημάτων η εφαρμογή, στο πλαίσιο διαφοράς που αφορά την προσβολή σήματος, γενικής αρχής του εθνικού δικαίου, σύμφωνα με την οποία ο δικαιούχος σήματος μπορεί, και σε άλλες περιπτώσεις πέρα από αυτές τις οποίες καλύπτουν το άρθρο 18, παράγραφος 1, και το άρθρο 9, παράγραφος 1 ή 2, της οδηγίας, να απολέσει το παρεχόμενο από το άρθρο 10, παράγραφοι 2 και 3, δικαίωμα να απαγορεύσει σε τρίτον τη χρήση σημείου η οποία θίγει ή μπορεί να θίξει κάποια από τις λειτουργίες του σήματος, διότι, ενώ γνώριζε ότι το σήμα χρησιμοποιείται, δεν ζήτησε εντός ευλόγου χρόνου την απαγόρευση της χρήσεως αυτής;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

26 Με το προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινισθεί αν το άρθρο 10 της οδηγίας 2015/2436 έχει την έννοια ότι αντιτίθεται στην εφαρμογή γενικής αρχής του εθνικού δικαίου η οποία προβλέπει την απώλεια του δικαιώματος του δικαιούχου καταχωρισμένου σήματος να απαγορεύσει τη χρήση από τρίτον σημείου ταυτόσημου ή παρόμοιου με το σήμα αυτό για προϊόντα ταυτόσημα ή παρόμοια με εκείνα για τα οποία έχει καταχωρισθεί το εν λόγω σήμα, σε περίπτωση διαφορετική από εκείνη του άρθρου 18, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής, σε συνδυασμό με το άρθρο της 9, παράγραφος 1 ή 2.

27 Προκειμένου να δοθεί απάντηση στο ερώτημα αυτό, πρέπει να υπομνησθεί, αφενός, ότι, δυνάμει του άρθρου 10, παράγραφος 1, της οδηγίας 2015/2436, η καταχώριση σήματος παρέχει στον δικαιούχο αποκλειστικό δικαίωμα επ' αυτού. Κατά το άρθρο 10, παράγραφος 2, της οδηγίας, ο εν λόγω δικαιούχος δικαιούται να απαγορεύσει σε κάθε τρίτο να χρησιμοποιεί στις συναλλαγές, χωρίς τη συγκατάθεσή του, σημείο ταυτόσημο ή παρόμοιο με το σήμα αυτό, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις των στοιχείων α′, β′ ή γ′ της παραγράφου 2.

28 Το άρθρο 10 της οδηγίας 2015/2436 προβαίνει σε πλήρη εναρμόνιση των κανόνων σχετικά με τα δικαιώματα που παρέχει το σήμα και καθορίζει το ουσιαστικό περιεχόμενο των δικαιωμάτων των οποίων απολαύουν οι δικαιούχοι σημάτων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης [απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 2022, Soda-Club (CO_2) και SodaStream International, C-197/21, EU:C:2022:834, σκέψη 33 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

29 Αφετέρου, το άρθρο 18, παράγραφος 1, της οδηγίας 2015/2436 περιορίζει το δικαίωμα του δικαιούχου σήματος να απαγορεύσει τη χρήση μεταγενεστέρως καταχωρισθέντος σήματος, στο πλαίσιο διαδικασίας προσβολής, όταν το μεταγενέστερο αυτό σήμα δεν θα εκηρύσσετο άκυρο, μεταξύ άλλων, δυνάμει του άρθρου 9, παράγραφος 1 ή 2, της οδηγίας αυτής, το οποίο αφορά την απώλεια, λόγω ανοχής, του δικαιώματος υποβολής αιτήσεως για την κήρυξη ακυρότητας.

30 Σύμφωνα με την τελευταία αυτή διάταξη, ο δικαιούχος προγενέστερου σήματος ο οποίος, επί πέντε συναπτά έτη, έχει ανεχθεί εν γνώσει του τη χρήση μεταγενέστερου σήματος καταχωρισμένου στο εν λόγω κράτος μέλος, δεν δικαιούται πλέον, βάσει του προγενέστερου σήματος, να ζητήσει την ακύρωση του μεταγενέστερου αυτού σήματος για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τις οποίες χρησιμοποιήθηκε το εν λόγω μεταγενέστερο σήμα, εκτός αν η κατάθεση του μεταγενέστερου σήματος ήταν κακόπιστη.

31 Όσον αφορά, ειδικότερα, την απώλεια, λόγω ανοχής, του δικαιώματος υποβολής αιτήσεως για την κήρυξη ακυρότητας, το Δικαστήριο έκρινε, στη σκέψη 33 της αποφάσεως της 22ας Σεπτεμβρίου 2011, Budějovický Budvar (C-482/09, EU:C:2011:605), ότι το άρθρο 9 της πρώτης οδηγίας 89/104/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1988, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων (ΕΕ 1989, L 40, σ. 1), νυν άρθρο 9 της οδηγίας 2015/2436, προβαίνει σε πλήρη εναρμόνιση των προϋποθέσεων υπό τις οποίες ο δικαιούχος μεταγενέστερου καταχωρισμένου σήματος μπορεί να διατηρήσει το δικαίωμά του επί του σήματος αυτού όταν ο δικαιούχος προγενέστερου ταυτόσημου σήματος ζητεί την κήρυξη της ακυρότητας του μεταγενέστερου αυτού σήματος.

32 Λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι τόσο το άρθρο 18, παράγραφος 1, της οδηγίας 2015/2436 όσο και το άρθρο 9, παράγραφος 1 ή 2, της οδηγίας αυτής, στο οποίο παραπέμπει η πρώτη από τις διατάξεις αυτές, αφορούν ενδεχόμενη σύγκρουση μεταξύ δύο καταχωρισμένων σημάτων, η νομολογία αυτή που αφορά την απώλεια, λόγω ανοχής, του δικαιώματος υποβολής αιτήσεως για την κήρυξη ακυρότητας μπορεί να εφαρμοσθεί στην απώλεια δικαιώματος λόγω ανοχής που προβάλλεται στο πλαίσιο αγωγής λόγω προσβολής ασκηθείσας κατά μεταγενεστέρως καταχωρισθέντος σήματος.

33 Κατά συνέπεια, το άρθρο 18, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής προβαίνει σε πλήρη εναρμόνιση των προϋποθέσεων υπό τις οποίες τα αποκλειστικά δικαιώματα που παρέχει ένα σήμα μπορούν να περιοριστούν σε περίπτωση αδράνειας του δικαιούχου του και προβλέπει μόνον, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, την ανοχή μεταγενέστερου καταχωρισμένου σήματος, όχι όμως την ανοχή μη προστατευόμενου σημείου το οποίο δεν παρέχει κανένα αποκλειστικό δικαίωμα.

34 Εν προκειμένω, όμως, όπως προκύπτει από την απόφαση περί παραπομπής, παρά το γεγονός ότι η χρήση του σημείου Dracula από την Karkkimies άρχισε σε χρόνο προγενέστερο της καταχωρίσεως του σήματος DRACULA από τη Lunapark, ούτε η Karkkimies ούτε η Hardeco απέκτησαν αποκλειστικό δικαίωμα επί του σημείου αυτού ούτε μέσω καταχωρίσεως ούτε διά της χρήσεώς του, όπερ εναπόκειται πάντως στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.

35 Στο πλαίσιο αυτό, το αιτούν δικαστήριο, μολονότι δεν θέτει υπό αμφισβήτηση τη μη εφαρμογή, στο πλαίσιο της αγωγής λόγω προσβολής στην κύρια δίκη, του άρθρου 18, παράγραφος 1, της οδηγίας 2015/2436, σε συνδυασμό με το άρθρο 9, παράγραφος 1 ή 2, της οδηγίας αυτής, εντούτοις διερωτάται αν τυχόν περιορισμός του δικαιώματος που παρέχεται στον δικαιούχο του σήματος DRACULA να αντιταχθεί στη χρήση του σημείου Dracula μπορεί να στηριχθεί σε γενική αρχή του εθνικού δικαίου δυνάμει της οποίας η αδράνεια του δικαιούχου σήματος για εύλογο χρονικό διάστημα συνεπάγεται την απώλεια του δικαιώματός του.

36 Συναφώς, όπως προκύπτει από τους ανωτέρω λόγους και όπως εξάλλου υποστηρίζει η Φινλανδική Κυβέρνηση με τις γραπτές παρατηρήσεις της, το εθνικό δικαστήριο δεν μπορεί, στο πλαίσιο διαφοράς σχετικής με το αποκλειστικό δικαίωμα που παρέχει το σήμα, να περιορίσει την άσκηση του δικαιώματος αυτού πέραν των όσων προβλέπει το άρθρο 18, παράγραφος 1, της οδηγίας 2015/2436, σε συνδυασμό με το άρθρο 9, παράγραφος 1 ή 2, της οδηγίας αυτής.

37 Τυχόν αντίθετη ερμηνεία του άρθρου 10 και του άρθρου 18, παράγραφος 1, της οδηγίας 2015/2436 θα έθιγε τον σκοπό που επιδιώκει η οδηγία, ο οποίος συνίσταται, μεταξύ άλλων, όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 10, στην εξασφάλιση ομοιόμορφης προστασίας των καταχωρισμένων σημάτων στα νομικά συστήματα όλων των κρατών μελών.

38 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των προεκτεθέντων, στο υποβληθέν ερώτημα προσήκει η απάντηση ότι το άρθρο 10 της οδηγίας 2015/2436 έχει την έννοια ότι αντιτίθεται στην εφαρμογή γενικής αρχής του εθνικού δικαίου η οποία προβλέπει την απώλεια του δικαιώματος του δικαιούχου καταχωρισμένου σήματος να απαγορεύσει τη χρήση από τρίτον σημείου ταυτόσημου ή παρόμοιου με το σήμα αυτό για προϊόντα ταυτόσημα ή παρόμοια με εκείνα για τα οποία έχει καταχωρισθεί το εν λόγω σήμα, σε περίπτωση διαφορετική από εκείνη του άρθρου 18, παράγραφος 1, της οδηγίας, σε συνδυασμό με το άρθρο της 9, παράγραφος 1 ή 2.

Επί των δικαστικών εξόδων

39 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σε αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (όγδοο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 10 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2436 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2015, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων,

έχει την έννοια ότι:

αντιτίθεται στην εφαρμογή γενικής αρχής του εθνικού δικαίου η οποία προβλέπει την απώλεια του δικαιώματος του δικαιούχου καταχωρισμένου σήματος να απαγορεύσει τη χρήση από τρίτον σημείου ταυτόσημου ή παρόμοιου με το σήμα αυτό για προϊόντα ταυτόσημα ή παρόμοια με εκείνα για τα οποία έχει καταχωρισθεί το εν λόγω σήμα, σε περίπτωση διαφορετική από εκείνη του άρθρου 18, παράγραφος 1, της οδηγίας, σε συνδυασμό με το άρθρο της 9, παράγραφος 1 ή 2.

(υπογραφές)